

בנ"צ'zion מוסינזון זיל^{*)}

בשנת 1907 בא אלינו לראשונה.

יהודי גבה קומה, רחוב כתפים, יפה תואר והדור מראה ועטור ז肯 שחור ונאה. לא הינו רגילים ליהודים כמעט בימים ההם. הדור הארץ-ישראלית החדש של יהודים בראים וקופי קומה עדיין לא נולד איז, והימים עדיין סוכנים למותו של הרצל, והדמות הארץ-ישראלית הייתה חייה בלבבות מראה עיניהם ממש. וגם הדמיון הזה השפיע ועשה רושם. וכשפתוח פיו בפעם הראשונה במחילה שבת את לב כווננו. שעורי המקרא נעשו מיד לשעות של קורת-דרוח עילאית שמצפים להן בכליון עינים ממש. וכל מי שהיה פעם תלמיד בביית-ספר, יודע מהו שבוח זה לモרה. יתכן כי היו מורים שהיטיבו לדעת ממנה תגיכותובים ודקדוקיסופרים, והראו אולו בקיות רבה יותר בניביהם הנזכרים פעם או פעמים במקרא; אך לא היה איש שידע לפרש כמוותו את יריעת הימים הקדומים הטע ולחפת רוח חיים בפסוקים. צרך מהם חטיבת המלמדת על עצמה ועל חכנה מותן רקע נרחב ושלם. כשהיה מוסינזון הוצב לhabot אש, פשוטו כמשמעו, בשעריו המקרא בגימנסיה הרצליה ביפו, ואח"כ בתל-אביב, הינו בטוחים כי כך — בודאי דברו גם ישעיו או עמוס אל קהן שומיעם. בשעתם לא רק הדברים היו חיים, גם עצם התקופה, הסביבה. הרקע היה ניצב חילגנד עיניינו. למרות הניתוח באזמלן קר של בקורס המקרא, כפי שנגנו לקרוא לשיטת הוראותם בימים ההם, הינו חשים כי המורה עסק בדבר הקדוש לו והיקר לו מנפשו, ומן הקדשה הזאת הצליח לנוטע גם בלבותינו אנו. כל מורה לפני שלושים שנה ויתר היה חלוץ במקצועו. הרי זו היתה הפעם הראשונה שבה ניסו ללמד עברית, בביית-ספר עברי. מדעים כלילים. אך מוסינזון יצא חלוץ לסלול דרך חדשה ושיטה אירופית בylimוד מקצוע שהיתה לו מסורת הוראה מפוארת ועתיקת ימים בישראל. היום הדבר מובן מאליו. לא יתכן ללמד מקרא בעלי הסברת הרקע ההיסטורי, הכלכלי והתרבותי בישראל ובמוראה התקיכון בתקופה ההיא. ואם נעשה הדבר מובן מאליו, חייב הדור להכיר טוביה על-כך לאיש שטל את הדרך לשיטה זו במרצו ובעקשנותו, שלא נרתע מפני מלייעזים ומקטרגים לא רק מן החוץ אלא גם — והעיקר — מבפנים, מן המנהה הציוני היישי עצמו. מוסינזון לא הסתפק בהוראה בגימנסיה. הוא הראשון שיצא אל קהיל השומעים הרחב בישוב. בתל-אביב הקטנה שלפני מלחמת העוזם הראשונה היו נוהרים מאות אנשים לשמעו את הרצאותו על המקרא במוציא-ישבות. הוא היה המרצה העממי הראשון בישוב החדש בת"א, שבחן אלפדים לקריאת המקרא ולהבנתו. וגם בזאת נודעה לו זכות של חלוץ סולל דרך.

מוסינזון ידע גם לחשיך מסקנות משיטותיו. מתוך שהוקיר את דרך הוראת המקרא, שנקט בה, הבין כי אין למסח אותה בלא לימוד ממש של ידיעת הארץ. הוא עודד את החברה העברית לחקירת א"י ועתיקותיה ואת ועדת-המורים לדיעת הארץ לudyת תכניות מעשיות ומופרטות לhorאת המקצוע הזה הן ביבשת"פ העממי והן בבלט"פ התקיכון; ובאמצע הטיפול בעניין זה נפטר מתנו.

כוחו של מוסינזון לא היה בכתב. הוא פרסם רק מאמריהם מועטים בכריכים הראשונים של החינוך וספר קטן על הנガイים. כוחו היה בפה. כמרצה ונוואם לא היה משלו בישוב. להעירין זאת יודע רק מי ששמע את מוסינזון לדבר על המקרא. אש קודש הייתה זאת לעוזם תוקד.

ימתקו לך רגבי עפרק, מורה יקר.

ש. ז.

^{*)} מתיק דברים שנאמרו בחוכחה, שנערכה בירושלים ביום השבעה לפטירתו. מטעם בוגרי הגימנסיה הרצליה.